

23.9.2020

VN/20150/2020

VN/20150/2020-OKM-1

Ammatillisen koulutuksen järjestäjät

Opiskelijavuosien vähimmäismäärien tarkistus ammatillisten tutkintojen ja koulutuksen järjestämisluvissa

1. Johdanto

Tämä kirje käsittelee opiskelijavuosien vähimmäismäärien tarkistusta ammatillisten tutkintojen ja koulutuksen järjestämisluvissa yleisellä tasolla tänä sekä tulevina vuosina ja lähetetään kaikille ammatillisen koulutuksen järjestäjille. Opetus- ja kulttuuriministeriö kuulee erikseen lähetettävällä kirjeellä niitä koulutuksen järjestäjiä, joille ehdotetaan järjestämislupaun muutosta opiskelijavuosien vähimmäismäärään 1.1.2021 alkaen.

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 26 § mukaisesti ammatillisen koulutuksen järjestäjille määrätään järjestämisluvassa opiskelijavuosien vähimmäismäärä, jota ministeriö ei voi alittaa myöntäessään koulutuksen järjestäjille tavoitteellisia opiskelijavuosia vuosittaisella varsinaisella suoritepäätöksellä. Järjestämisluvassa vähimmäismäärän tarkoitus on taata tietty volyymitaso järjestettävälle koulutukselle vuodesta toiseen ja luoda ennakoitavuutta toimintaan.

Valtion talousarvion mukainen ammatillisen koulutuksen opiskelijavuosimäärä tulee saada täysimääräisesti käyttöön, jotta sillä kyetään vastaamaan parhaalla mahdollisella tavalla väestön ja työelämän osaamistarpeisiin joka puolella maata ja kaikilla toimialoilla. Tämän vuoksi ei ole tarkoituksenmukaista myöntää koulutuksen järjestäjille niin suurta tavoitteellista opiskelijavuosimäärää, ettei koulutuksen järjestäjä siihen yllä, kun samanaikaisesti toisaalla tavoitteelliset opiskelijavuodet ylittyvät reilusti. Muutoin perusrahoitus ei kohdennu sinne, missä koulutusta todellisuudessa järjestetään. Siksi on tärkeää, ettei myöskään järjestämisluvassa päätetty vähimmäismäärä muodosta estettä tavoitteellisten opiskelijavuosien tarkoituksenmukaiselle kohdentamiselle.

Nykyisestä 151 koulutuksen järjestäjästä (pois lukien Saamelaisalueen Koulutuskeskus) järjestämisluvassa vähimmäismäärän alitti Koski-tietovarantoon kirjattujen opiskelijavuositoteumien perusteella vuosina 2018 ja 2019 vähintään toisena vuotena 56 järjestäjää. Vuonna 2018 vähimmäismäärän alitti 40, vuonna 2019 42 ja kumpanakin vuonna 26 järjestäjää. Opiskelijavuosina nykyisten koulutuksen järjestäjien alitus oli vähimmäismääriin nähden vuonna 2018 1 338 ja vuonna 2019 2 597, kun kaikkien järjestäjien vähimmäismäärien summa oli ja on tänäkin vuonna 159 291.

Opetus- ja kulttuuriministeriö on tuonut opiskelijavuosien vähimmäismäärien tarkistustarpeen esille useammassa yhteydessä. Muiden muassa 15.10.2019 sekä 26.6.2020 koulutuksen järjestäjille lähetetyissä kirjeissä ministeriö totesi tekevänsä tarvittavat tarkistukset järjestämisluvien opiskelijavuosien vähimmäismääriin vuoden 2020 aikana ennen varainhoitovuoden 2021 rahoituksesta päättämistä.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Opetus- ja kulttuuriministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

2. Järjestämislupien opiskelijavuosien vähimmäismäärien tarkistustapa

Opetus- ja kulttuuriministeriö tarkistaa järjestämislupien opiskelijavuosien vähimmäismääriä siten, että muutokset tulevat voimaan 1.1.2021 alkaen, jolloin niitä sovelletaan ensimmäistä kertaa vuoden 2021 varsinaisessa suoritepäätöksessä. Tarkistus tehdään laskennallisesti vuosien 2018 ja 2019 opiskelijavuosien toteumatietoihin perustuen. Laskennallisuudella tavoitellaan sitä, että tarkistusprosessi olisi koulutuksen järjestäjille yhdenvertainen, läpinäkyvä ja mahdollisimman vähän työllistävä.

Koska väestökehitys ja työvoimatarpeissa tapahtuvat muutokset aiheuttavat tulevinakin vuosina merkittäviä muutostarpeita ammatillisen koulutuksen alueelliseen tarjontaan, ministeriön tarkoituksena on tehdä tarpeellisia tarkistuksia järjestämislupien opiskelijavuosien vähimmäismääriin jatkossa joka toinen vuosi. Näin vuosittaisilla suoritepäätöksillä voidaan jatkossakin taata rahoituksen tarkoituksenmukaisuus ja yhdenvertaisuus koulutuksen järjestäjien kesken. Nyt tehtävän tarkistuksen jälkeen seuraava tarkistuskerta olisi näin ollen vuonna 2022 vaikuttaen vuoden 2023 rahoitukseen. Tarkistus tapahtuisi jatkossakin vastaavaa laskennallista sääntöä käyttäen kuin nyt, jotta prosessi olisi mahdollisimman ennakoitava, jolloin koulutuksen järjestäjät voisivat varautua siihen ajoissa.

Ministeriön tarkoituksena on tarkistaa järjestämislupien opiskelijavuosien vähimmäismääriä seuraavaa laskennallista sääntöä (mukaan lukien fuusioiden huomioon ottaminen) noudattaen:

- 1) Mikäli koulutuksen järjestäjän toteumatietojen keskiarvo vuosilta 2018 ja 2019 alittaa järjestämisluvassa päätetyn vähimmäismäärän, tarkistetaan vähimmäismäärä tähän tasoon.
- 2) Kuitenkin mikäli toteumatiedot alittavat vähimmäismäärän kumpanakin vuotena, tarkistetaan vähimmäismäärä alimmillaan vuoden 2019 toteumatason, joka heijastaa parhaiten nykytilannetta. Vuonna 2019 vähimmäismäärän ylittäneille, mutta vuonna 2018 sen alittaneille vastaavaa rajaa ei asetettaisi, jotta yksittäisen vuoden pienellä ylityksellä ei voisi välttää tarkistusta kokonaan.
- 3) Mikäli koulutuksen järjestäjä on fuusioitunut 1.1.2020 tai on tiedossa, että näin tulee tapahtumaan 1.1.2021 (kaikki fuusiopäätökseen tarvittavat hakemukset ovat saapuneet ministeriöön), mahdollinen edellisten kohtien perusteella tapahtuva vähimmäismäärän tarkistus hyvitetään täysimääräisenä fuusiossa mukana oleville koulutuksen järjestäjille, eikä vähimmäismäärää tarkisteta. Tarkoituksena on paitsi ottaa huomioon, että fuusion yhteydessä toimintaa voidaan kehittää vastaamaan paremmin tavoitteellista opiskelijavuosimäärää, myös kannustaa hyvitysmekanismilla fuusioiden syntymistä jatkossa. Tämän kirjeen liitteessä on esitetty, miten laskentasääntö toimii käytännössä ja millainen opiskelijavuosien vähimmäismäärien vähennystarve nyt tehtävässä tarkistuksessa sen mukaisesti on.

Tässä yhteydessä ministeriön tarkoituksena ei ole nostaa minkään koulutuksen järjestäjän luvassa olevia opiskelijavuosien vähimmäismääriä, sillä tavoitteellisia opiskelijavuosia voidaan joustavasti myöntää luvan vähimmäismäärää enemmän vuosittaisella varsinaisella suoritepäätöksellä. Suoritepäätöksillä myönnettävien tavoitteellisten opiskelijavuosien kokonaistason koko maassa nyt tehtävällä lupien opiskelijavuosien vähimmäismäärien tarkistuksella ei ole vaikutusta.

3. Kuulemismenettely ja prosessin eteneminen syksyllä 2020

Opetus- ja kulttuuriministeriö kuulee erikseen niitä koulutuksen järjestäjiä, joille ehdotetaan muutosta järjestämisluvan opiskelijavuosien vähimmäismäärään 1.1.2021 alkaen. Kuulemisaika on neljä viikkoa siten, että ministeriö tekee muutokset järjestämislupiin ennen varainhoitovuoden 2021 varsinaisella suoritepäätöksellä myönnettävän rahoituksen hakuajan päättymistä. Näin koulutuksen järjestäjät ehtivät huomioimaan tarkistetun opiskelijavuosien vähimmäismäärän rahoitusta hakiessaan.

Kuultavilta koulutuksen järjestäjiltä ministeriö toivoo ensisijaisesti perusteluja alhaisiin Koski-tietovarannon toteumamääriin. Lähtökohtaisesti tarkistuksen perusteena käytetään tämän kirjeen liitetaulukon mukaisia toteumalukuja, jotka ovat 19.8.2020 Koskesta noudettuja. Mikäli koulutuksen järjestäjä osoittaa, että toteumaluvuissa on jokin virhe tai että alhainen toteuma on johtunut jostakin hyväksyttävästä poikkeuksellisesta syystä, huomioitaisiin tämä opiskelijavuosien vähimmäismäärän tarkistuksessa. Mahdolliset virheet toteumaluvuissa tulee lisäksi korjata Koskeen ennen kuulemisajan päättymistä.

Yksittäisen koulutuksen järjestäjän ammatillisen koulutuksen valtionosuusrahoituksen piirissä olevaan toimintaan nähden kohtuuttoman suuri luvan opiskelijavuosien vähimmäismäärän vähennystarve ei sen sijaan ole peruste olla tarkistamatta vähimmäismäärää laskennallisen säännön mukaisesti. Tällaisille koulutuksen järjestäjille kohtuuttoman suuria muutoksia rahoituksessa voidaan loiventaa varsinaisella suoritepäätöksellä hakemuksesta myönnettävällä perusrahoituksen harkinnanvaraisella korotuksella siten, että rahoitus asettuu asteittain vastaamaan toiminnan todellista volyyymia. Mikäli tavoitteellisten opiskelijavuosien vähentämisestä johtuva rahoituksen alenema vuoden 2021 varsinaisessa suoritepäätöksessä olisi yli 15 %, muutosta voidaan lieventää perusrahoituksen harkinnanvaraisella korotuksella, ellei suoritepäätöksellä myönnettävä muu rahoitus kasvaisi edellisestä vuodesta tasoittamaan rahoitustason laskua.

Lisätietoja

Ylitarkastaja Tarja Koskimäki (Uusimaa), puh. 02953 30166, tarja.koskimaki@minedu.fi

Opetusneuvos Jukka Lehtinen (Kanta-Häme, Päijät-Häme, Pirkanmaa, Varsinais-Suomi ja Satakunta), puh. 02953 30183, jukka.lehtinen@minedu.fi

Opetusneuvos Anne Mårtensson (Kymenlaakso, Etelä-Karjala, Etelä-Savo, Pohjois-Savo ja Pohjois-Karjala), puh. 02953 30104, anne.martensson@minedu.fi

Opetusneuvos Mari Pastila-Eklund (Etelä-Pohjanmaa, Pohjanmaa, Keski-Pohjanmaa ja Keski-Suomi), puh. 02953 30249, mari.pastila-eklund@minedu.fi

Opetusneuvos Tiina Polo (Pohjois-Pohjanmaa, Kainuu, Lappi) puh. 02953 30022, tiina.polo@minedu.fi

Opetusneuvos Tarja Olenius, puh. 02953 30237, tarja olenius@minedu.fi

Projektisuunnittelija Johannes Peltola, puh. 02953 30292, johannes.peltola@minedu.fi

Ylijohtaja Mika Tammilehto, puh. 02953 30308, mika.tammilehto@minedu.fi

Ylijohtaja Mika Tammilehto

Opetusneuvos Tarja Olenius

Liite Opiskelijavuosien vähimmäismäärien tarkistusehdotus 1.1.2021 alkaen

Jakelu Ammatillisen koulutuksen järjestäjät

Tiedoksi Opetushallitus
Suomen Kuntaliitto ry
Suomen Kansanopistoyhdistys
Elinkeinoelämän Oppilaitokset EOL ry
Ammatillisen Aikuiskoulutuksen johtajat ry
Suomen Ammattikoulutuksen Johtajat SAJO ry
Suomen konservatorioliitto ry
Suomen Oppisopimusosaajat ry
Urheiluopistojen Yhdistys ry
Ammattiosaamisen kehittämissyhdystys AMKE ry
Työ- ja elinkeinoministeriö